

FI lausuntopyyntö VV

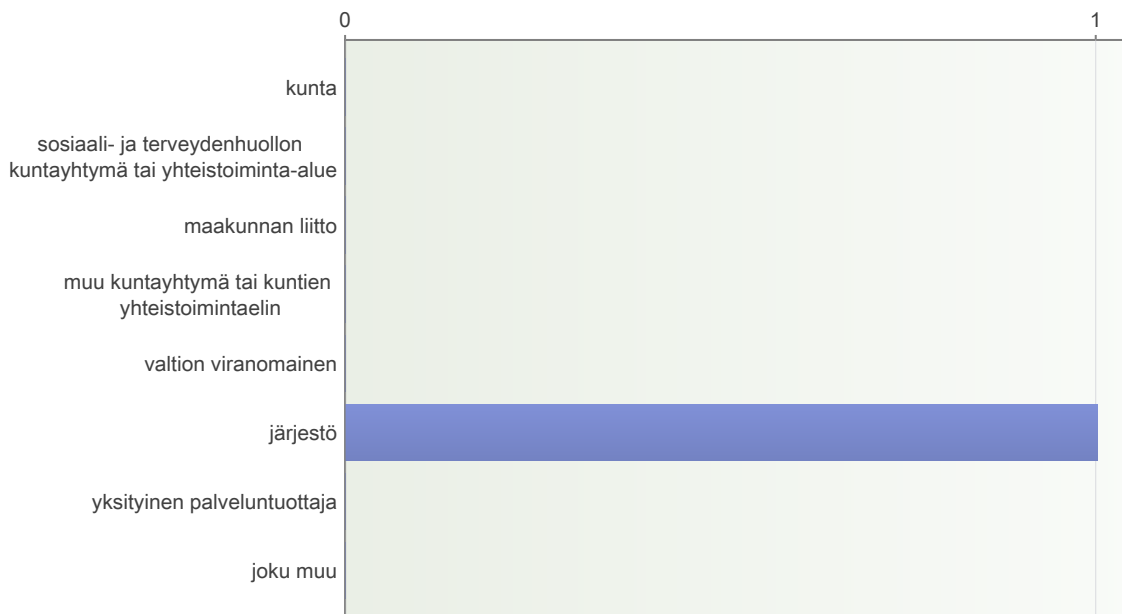
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Sininauhaliitto ry	Teemu Tiensuu	teemu.tiensuu@sininauha.fi		

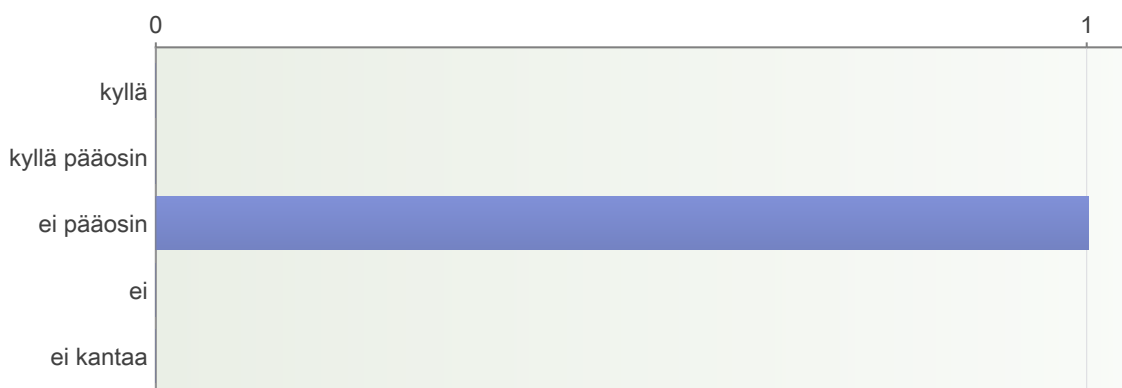
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

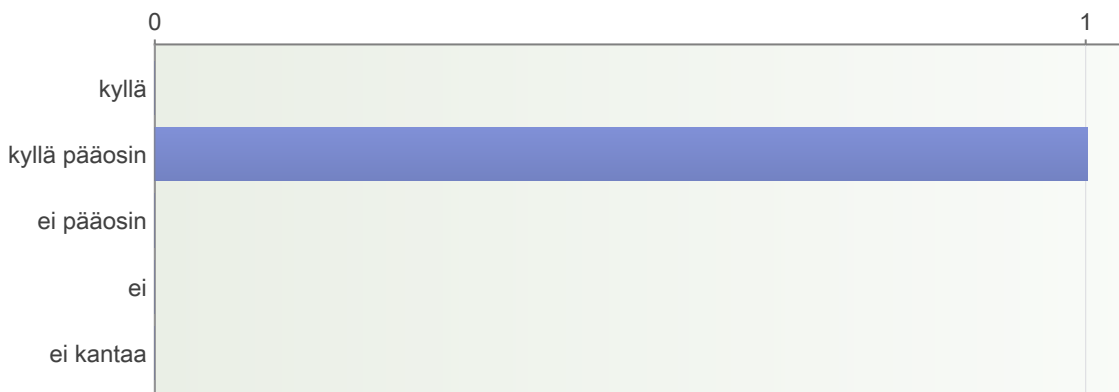
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus näyttäisi edistävän niiden väestöryhmien terveyttä ja hyvinvointia, joilla on jo valmiiksi hyvät edellytykset oman terveytensä ja hyvinvointinsa edistämiseen. Sen sijaan se 10%:n ryhmä väestöstä, joka aiheuttaa 85% sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksista, uhkaa jäädä uudistuksen jalkoihin. Erityisesti tämä koskee päihde- ja mielenterveysongelmaisia ja monisairaita henkilöitä, joiden palveluketjut ovat jo nykyisinkin pirstaloituneet. Myös lastensuojelun asiakkaiden osalta palvelujen pirstaloituminen ja palveluketjujen hajautuminen on uhka.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

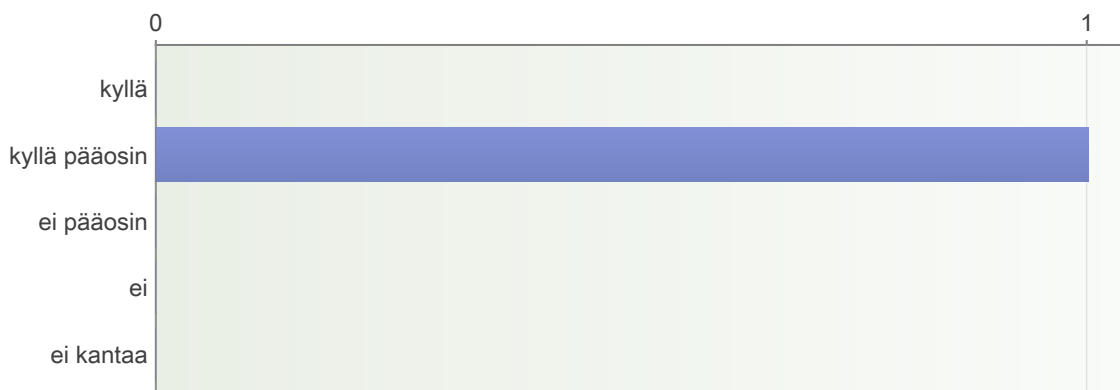
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus näyttäisi edistävän niiden väestöryhmien vaikutusmahdollisuuksia, joilla on jo valmiiksi hyvät edellytykset valintojen tekemiseen. Sen sijaan niiden väestöryhmien, joiden valinnanmahdollisuudet ovat nykyisin kapeat, mahdollisuudet aitoihin valintoihin tuskin paranevat. Erityisesti tämä koskee päihde- ja mielenterveysongelmaisia ja monisairaita henkilöitä, vammaisia sekä lastensuojelun asiakkaita.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

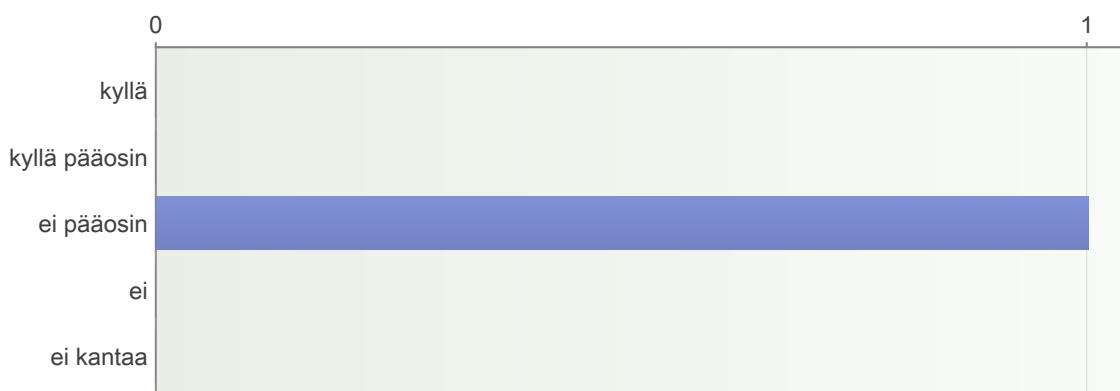
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Edelleen huono-osaiset väestöryhmät ovat niitä, jotka uhkaavat jäädä vaille tarvitsemiinsa palveluita. Jo nykyisin esimerkiksi huumeita käyttävien henkilöiden on vaikea päästä tarvitsemiensa terveys- ja sosiaalipalveluiden piiriin.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

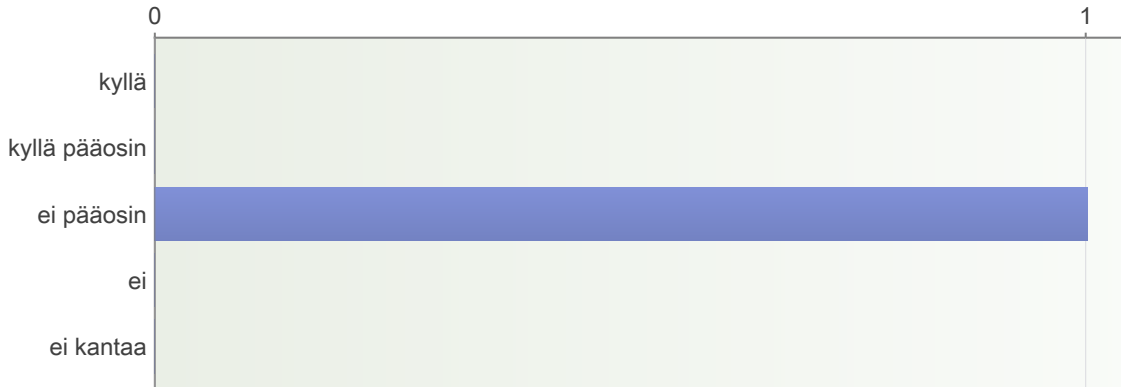
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tämä edellyttää hyvin toimivaa palveluohjausta, mitä lakiesityksen perusteella ei olla erityisesti vahvistamassa.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

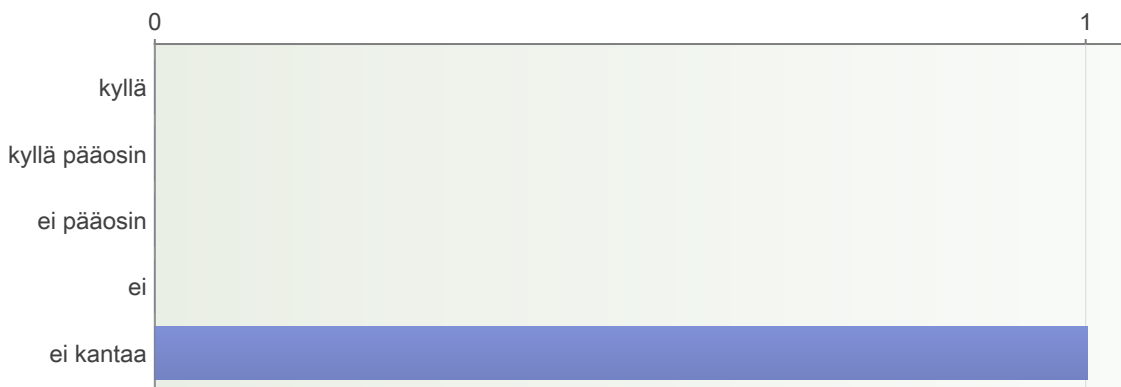
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Se, että huono-osainen sosiaali- ja tervyspalveluiden käyttäjäryhmä on jäämässä uudistuksen jalkoihin, tuskin auttaa saavuttamaan kustannussäästöjä. Kyseessä on ryhmä, johon kuuluu 10% väestöstä ja joka aiheuttaa 85% sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksista. Jos halutaan päästä kiinni tämän väestöryhmän aiheuttamiin kustannuksiin, täytyy investoida heidän palveluidensa kuntoon saamiseen. Hoitamattomat mielenterveys- ja päihdesairaudet sekä somaattiset sairaudet tulevat yhteiskunnalle jatkossa huomattavasti kalliimmiksi kuin niiden tehokas ja perusteellinen hoitaminen,

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

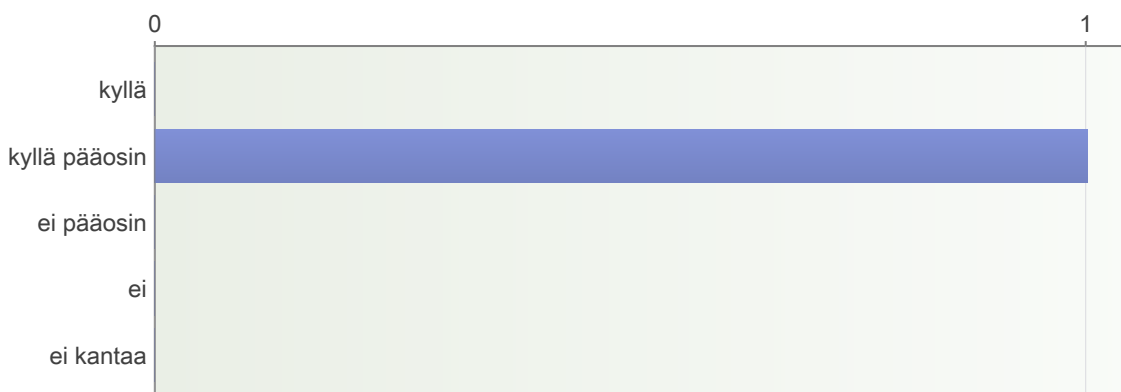

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

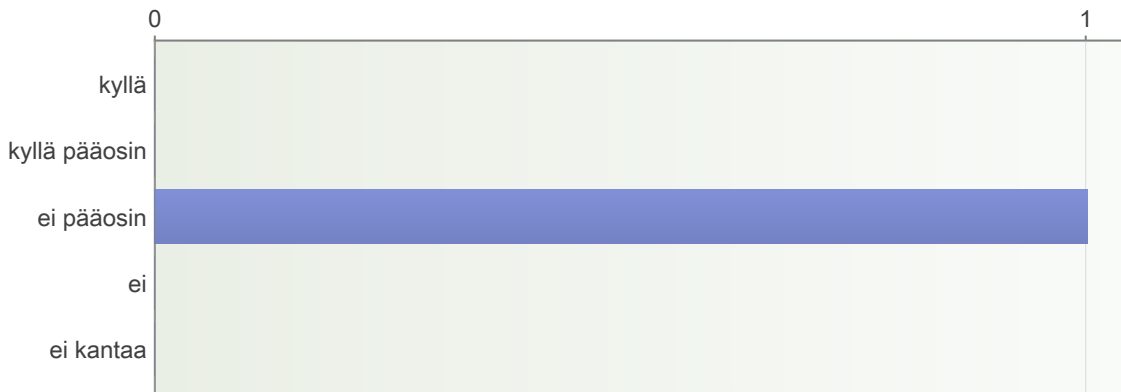
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus antaa mahdollisuuden kehittää ja innovoida erilaisia ja kustannustehokkaita toimintamalleja. Varmuutta ei ole, kohdistuuko tämä kehitystyö palveluiden suurkuluttajiin, vaikka sitä kautta olisi mahdollista saada yhteiskunnalle suurimmat kustannussäästöt.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

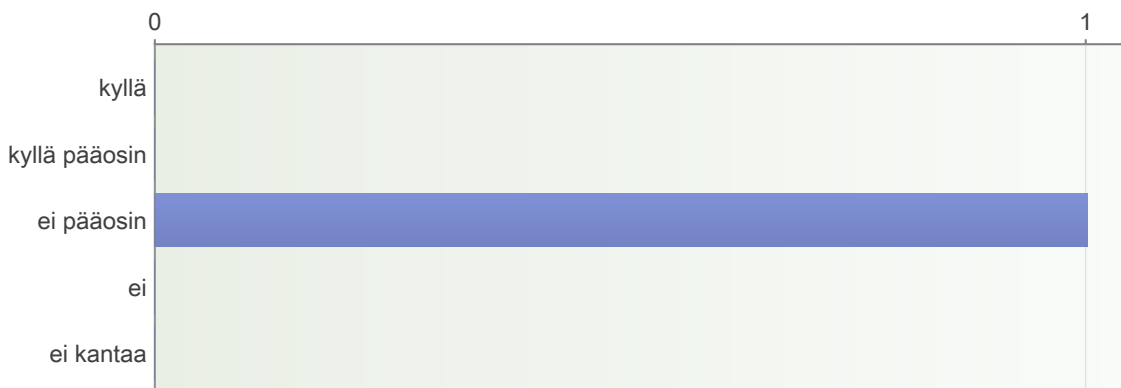
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Luonnoksessa ei kerrota selkeästi, mitkä palvelut yhtiötetään ja missä tuottajana on maakunnan liikelaitos.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

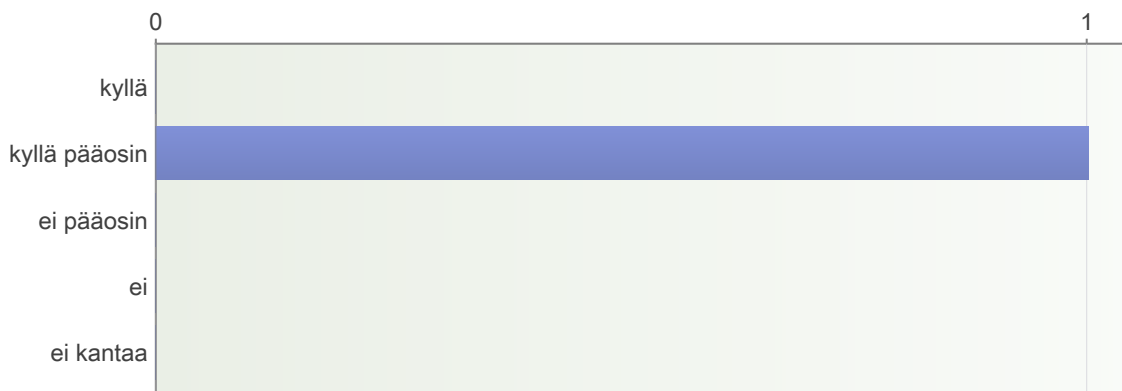
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suoran valinnan palvelun tuottajalla on tosiasiallisesti maakuntaa suurempi toimivalta määritellä asiakkaan tai potilaan palveluista ja hoidosta.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

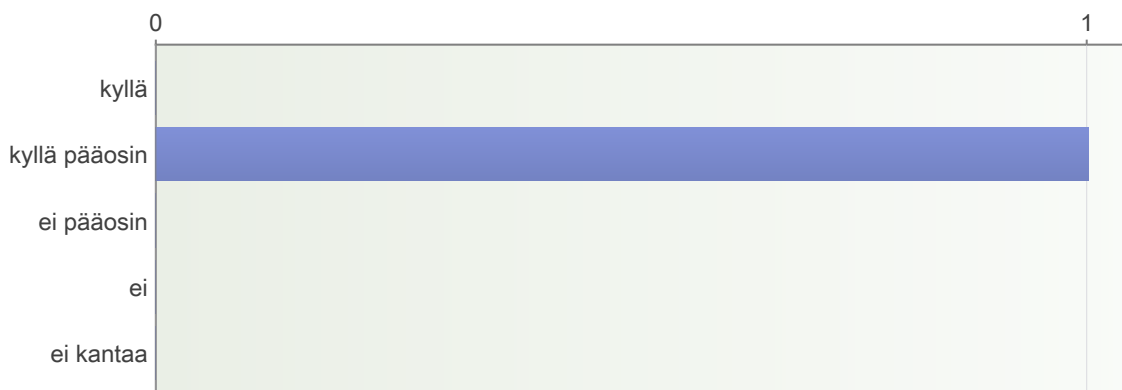

23. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

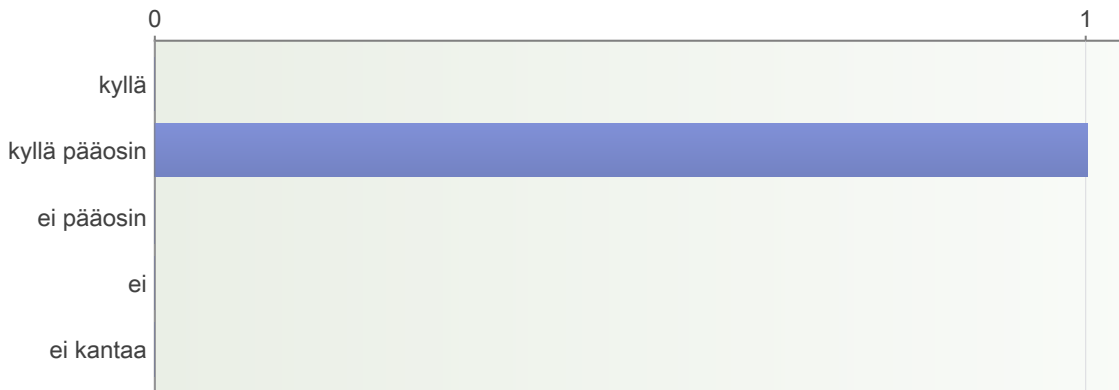
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Huono-osaiset henkilöt eivät välttämättä osaa tai pysty valitsemaan heidän tarpeisiinsa parhaiten soveltuvaa palvelua. On hyvä, että tällaisia tilanteita varten on määritetty prosessivastuu palvelun tuottajalle.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

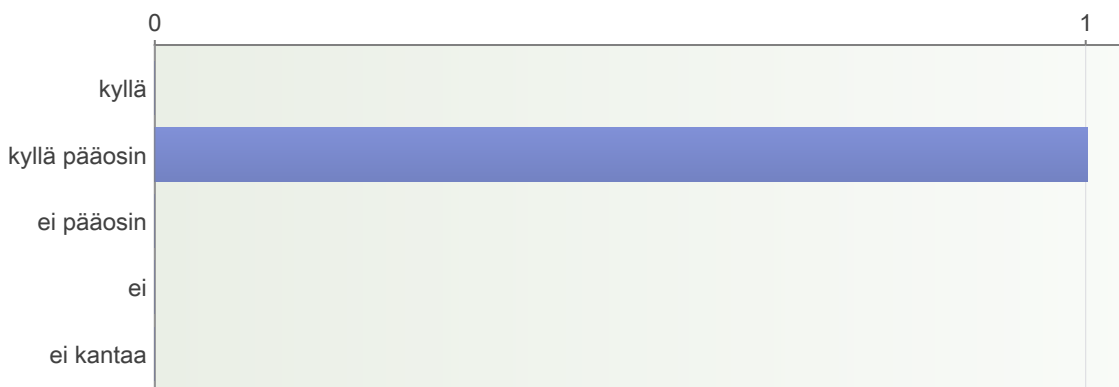
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus toteutunee hyvin kaupungeissa ja kasvukeskuksissa ja huonommin haja-asutusalueilla.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

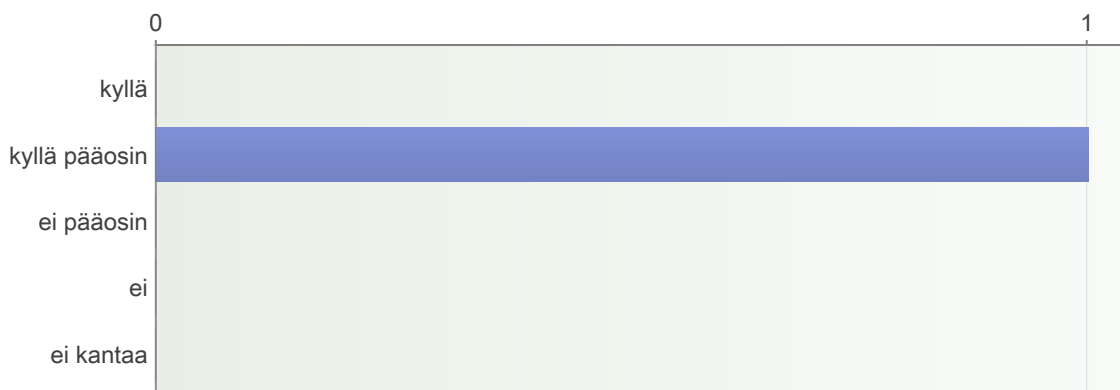
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Huono-osaiset asiakasryhmät ovat tässäkin Sininauhaliiton huolena.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

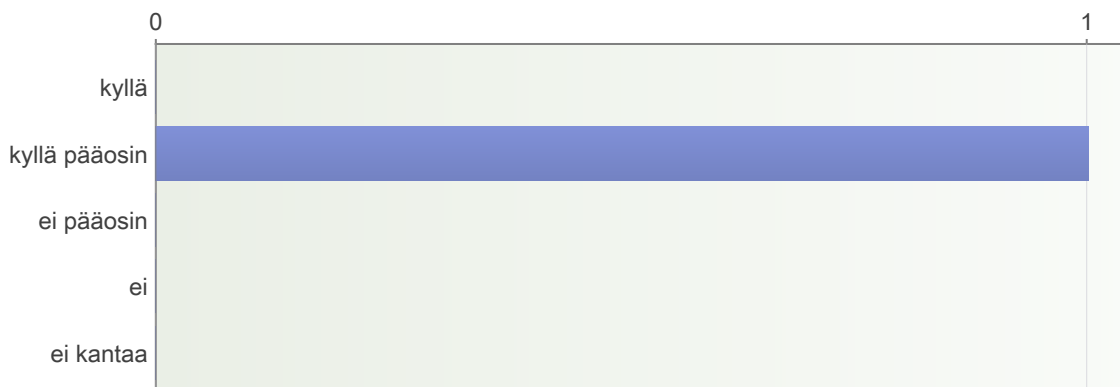

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

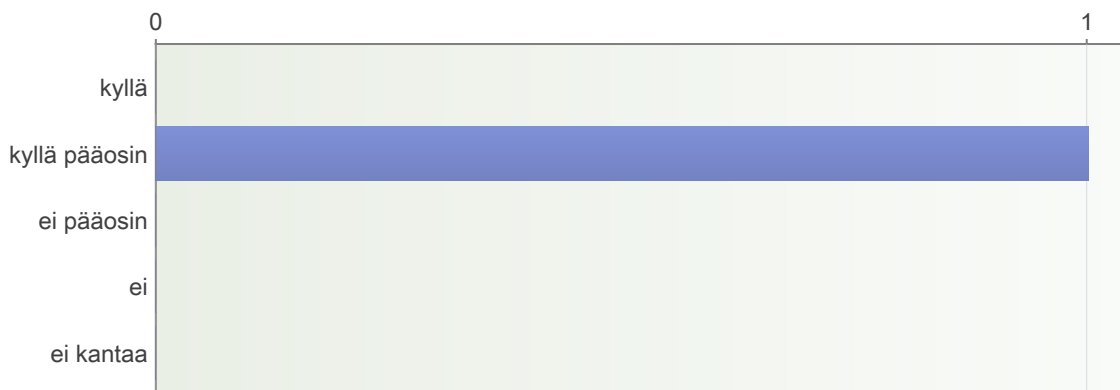

33. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

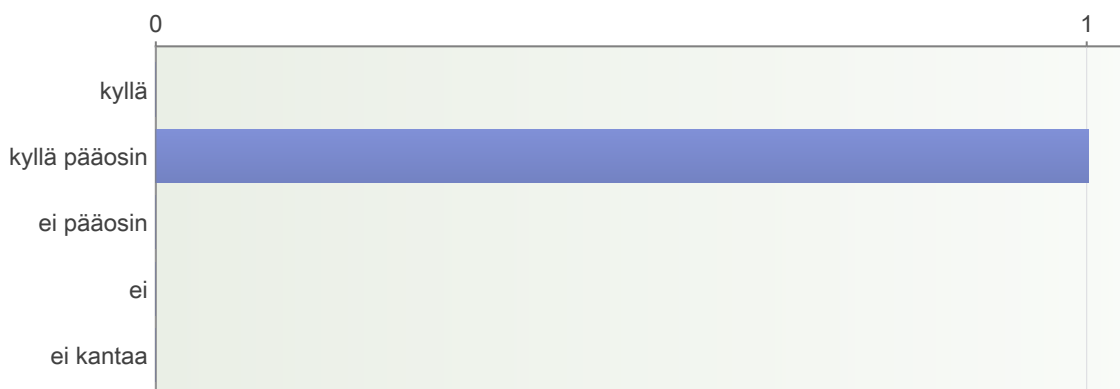
- Tuettu päätöksenteko ja sen käytännön toteutus jää lakiesityksessä aika hämäräksi.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti).

Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

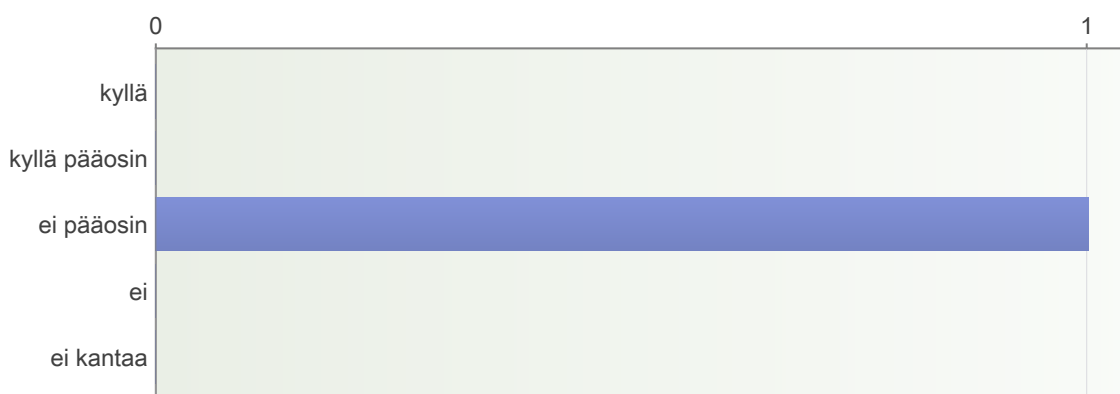
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen perusteella jää epäselväksi, miten nämä käytännössä toteutetaan ja mitkä on vastuuketjut.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

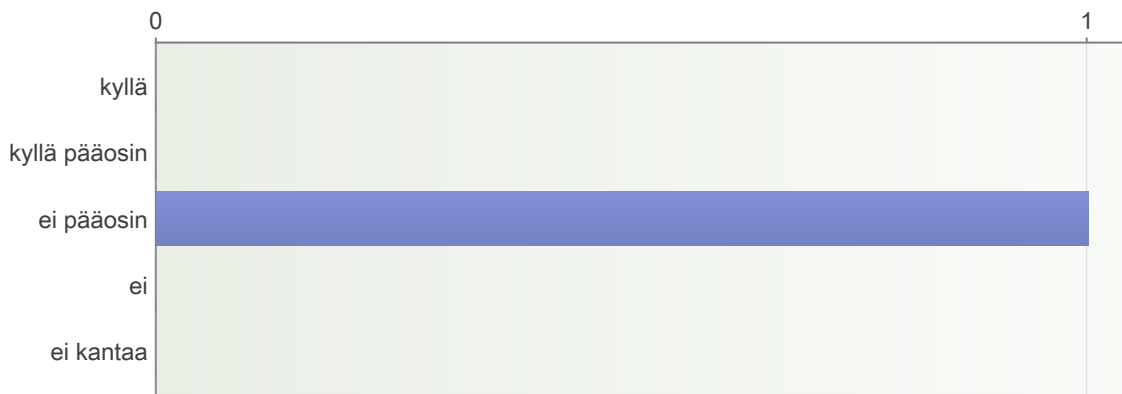
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pienten palveluntuottajien, ammatinharjoittajien ja yhdistysten asema uhkaa jäädä uudistuksessa heikoksi. Maakunnan korostunut valta päättää esimerkiksi hankinnassa edellytettävästä liiketoiminnan määrästä on uhka pienille toimijoille. Uhka palvelutuotannon keskittymisestä on todellinen. Myös vaatimus Kanta- ja Kansayhteensopivista tietojärjestelmistä on kohtuuton pienyrittäjiä ja pieniä järjestöjä kohtaan.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

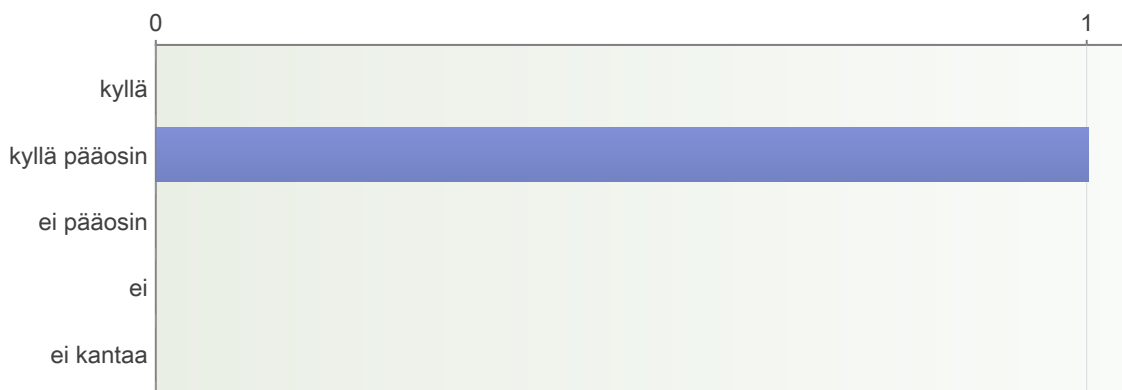
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mitä tarkoittaa maakunnan oikeus muuttaa omalla päätöksellään sopimusehtoja? Saneleeko maakunta jatkossa palveluiden hinnan? Jos näin on, se vääristää kilpailua. Lakiluonnoksessa määritetään minimiajat sopimuksen irtisanomisen voimaantulosta, mutta ei maksimiaikoja. Tämä voi johtaa pahimmillaan siihen, että maakunta pakottaa palveluntuottajan tuottamaan palveluja tappiollisesti, jonka seurauksena voi olla jopa palveluntuottajan konkurssi tai toiminnan loppuminen, kun palveluntuottajana toimii yhdistys.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

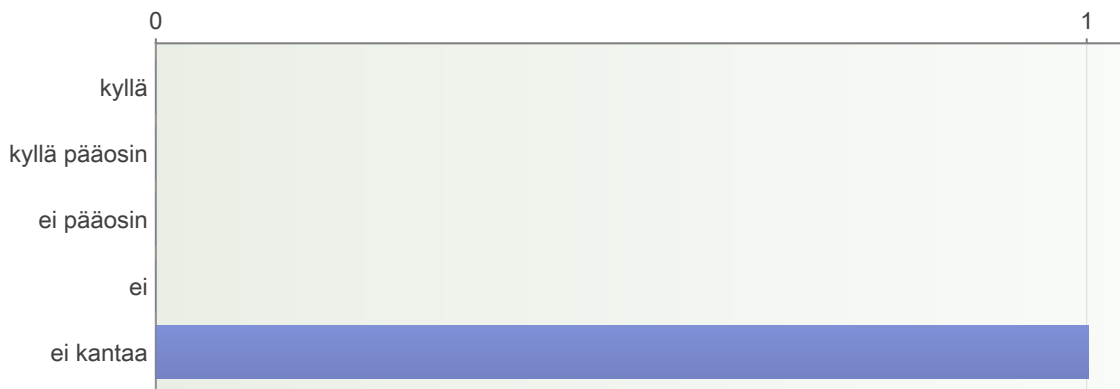
43. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

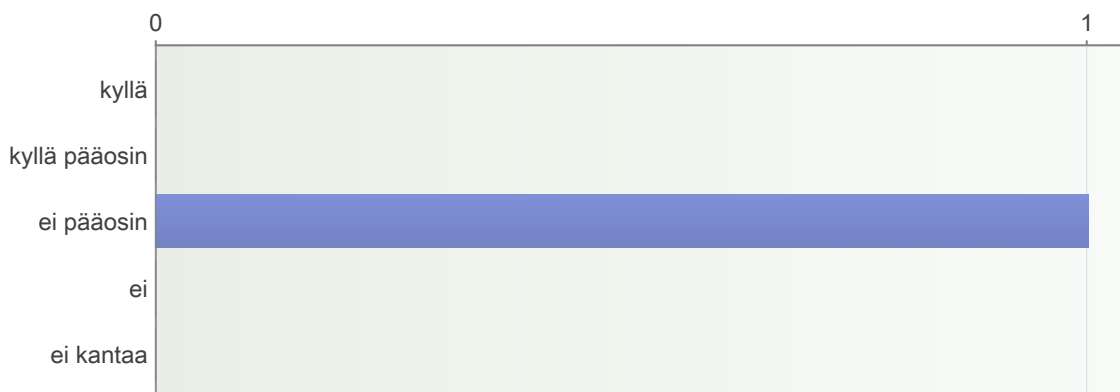

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

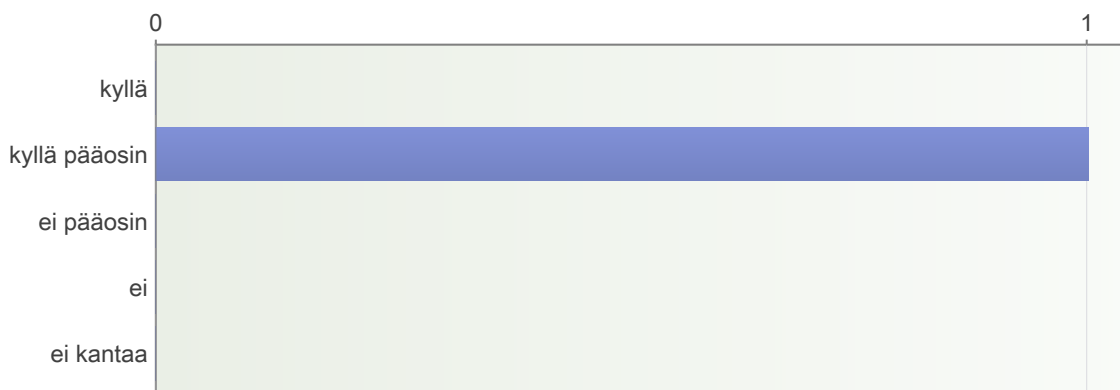
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tässä ollaan tekemässä suurinta sosiaali- ja terveystaloudellista reformia sitten pohjoismaisen hyvinvointivaltion pystyttämisen. Tämän mittakaavan muutosta ei pidä tehdä ilman huolellista ja perusteellista vaikutusarviota. Sininauhaliiton mielestä reformia olisi syytä pilotoida ja arvioida ensin joisakin maakunnissa ennen kuin räjäytetään koko nykyinen järjestelmä.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

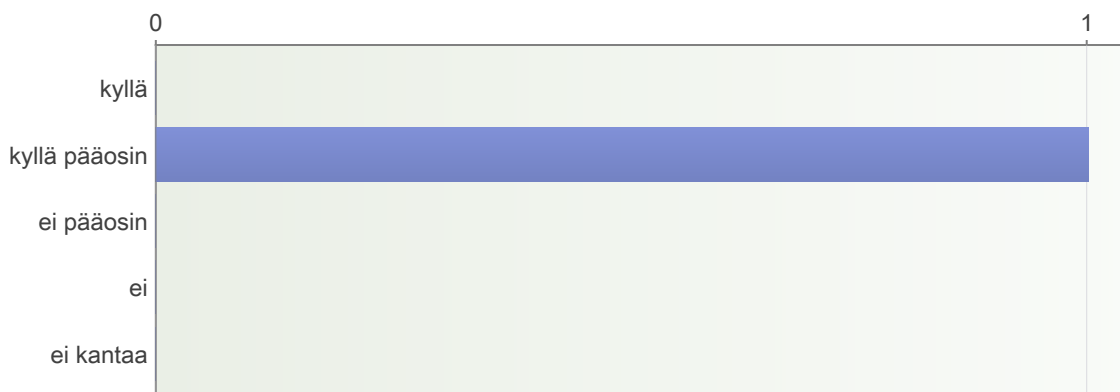

51. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

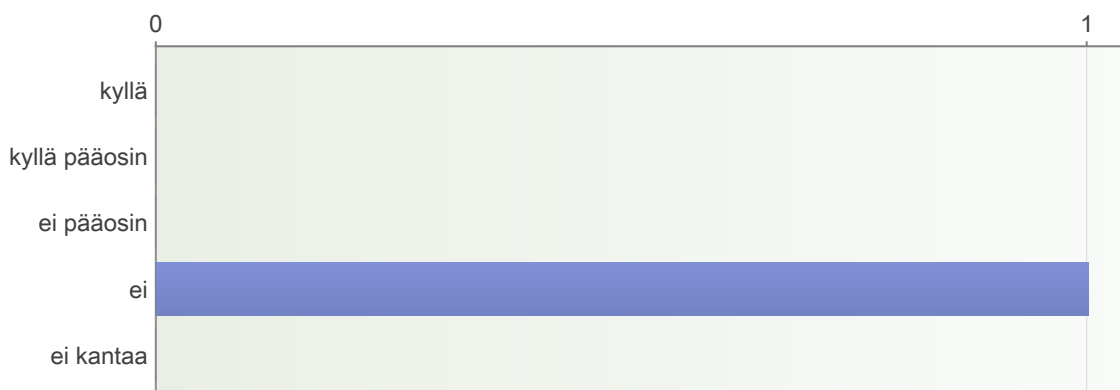
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valitettavasti uudistus ja siihen sisältyvät hankintamekanismit muodostavat uhkan palveluntuottajana toimiville pienyrityksille, ammatinharjoittajille ja järjestöille.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Lakiin tulee määrittää mekanismit, joilla pienten toimijoiden ja järjestöjen toiminta turvataan.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

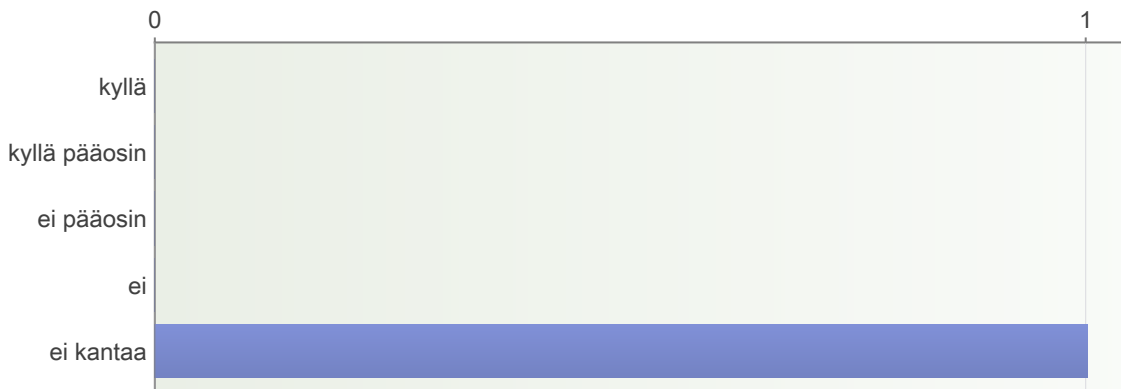
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Pääsääntöisesti positiivisesti. Paljon palveluita tarvitsevien monisairaiden ja huono-osaisten väestöryhmien osalta uudistuksen tarkoituksenmukaisuus jää epäselväksi.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

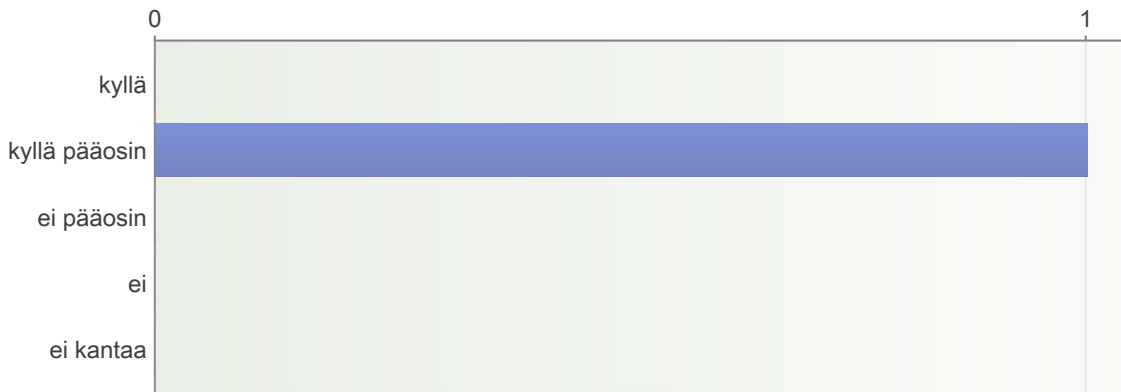

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikutusten arviointia on tehty monilla eri tahoilla. Jää nähtäväksi, miten se vaikuttaa uudistukseen käytännössä.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Sininauhaliiton pienten palveluntuottajajärjestöjen asema on uhattuna, koska vielä ei ole tiedossa, millä toimenpiteillä turvataan pienten ja järjestölähtöisten palveluntuottajien asema jatkossa. Pienille järjestöille myös investointi Kanta- ja Kansa-yhteensopiviin tietojärjestelmiin voi olla käytännössä mahdotonta, mikä saaattaa estää niitä toimimasta jatkossa palveluntuottajana. Sininauhaliiton jäsenyhteisöissä on myös paljon toimijoita, joiden liikevaihdossa on sekä maakuntien vastuulle siirtyviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita, että kuntien vastuulle jääviä syrjäytymistä ehkäiseviä ja terveyttä edistäviä toimintoja kuten päiväkeskukset. Järjestöjen talous on riippuvainen kaikista toiminnoista ja yhden toimintamuodon putoaminen pois voi pakottaa lopettamaan koko toiminnan.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.